

Lekvattnet på 1930-talet

”Var en egen kommun med kommunfullmäktige och olika nämnder som fattigvårdsnämnd, barnavårdsnämnd m.m.

Var en annexförsamling till Fryksände med komminister, kyrkoråd- och fullmäktige.

Det fanns tre skolor: Kyrkskolan med en småskollärare och en folkskollärare, Vittjärns skola, som var en B-3 skola med tre klasser i samma skolsal- en småskoleklass och två folkskoleklasser. Intagning i första klass vartannat år. Ormhöjdens skola var också en B-skola.

Förutom kyrkan, där det hölls gudstjänst varje söndag, fanns också missionshuset med en mycket livaktig församling i Svenska Missionsförbundet. Där hade också Pingströrelsen sina gudstjänster.

Det har funnits flera kyrkvårdar i vår släkt: Farfar, farbror Petrus, pappa, Gunhild.

En mycket livaktig föreläsningsförening fanns också. Under vinterhalvåret kom många välkända föreläsare dit, bland annat Sven Stolpe och Sten Bergman. De kom med tåg till Torsby, där de hämtades med bil och kördes genom mörka skogen två mil till missionshuset, som alltid var proppfullt, när de steg in genom dörren. För det mesta blev deras första förvånande kommentarer: Var kommer alla människor ifrån?

Även hembygdsföreningen bidrog till nöjena som midsommarfirande på Karmenkynna.

Folkets Hus var bara ett ställe för politiska aktiviteter. Där ordnades dans på lördagarna.

Lekvattnets manskör hörde de till de bättre. Den sjöng inte bara i kyrkan på olika högtidsdagar, utan också på festerna på Karmenkynna och den gav också konserter och spexade i Folkets Hus. Man spelade teater. I den senare medverkade bl a Lekvattnets fina poet Axel Fritiofsson, som alltså inte bara skrev poesi.

Två tullstationer fanns som alternerade med varandra. Den ena i Vittjärn, den andra i Nybo.

Telefonväxeln låg nere i socknen, vid Ulvån. Där regerade Ester Åström. Tillsammans med sin man Alfred hade hon dessutom ett medicinförråd från apoteket i Torsby och skötte också posten, som kom med buss från Torsby. Varje vardag skickade hon en postsäck med bussen till Nybo, där tullarens fru Signe

Berglund delade ut posten till glada barn, som alltid samlades i en stor hop i god tid före bussens ankomst.

För det fanns folk i vart hus i Lekvattnet på den tiden. Ofta med stora barnkullar. De cirka 20 barn som gick i t ex Vittjärns skola kom alla från gårdar och torp i den ändan av socknen.

1930-talets politiska beslut om bidrag och lån för att bättra på de många gånger ganska slitna bostäderna gjorde levnadsvillkoren bättre. Men barnen traskade till fots på skogsvägarna hela skolåret, ofta flera kilometer.

Buss gick till Torsby två gånger om dagen. På sommaren tre (en middagstur till norska gränsen, där den mötte en norsk buss - allt för turisternas skull). För turister fanns det. Och i Lekvattnet fanns på somrarna ett turisthotell ända till 1940, när det blev militärförläggning på grund av kriget. De turister som kom till eller reste genom Lekvattnet var mestadels utlänningar.

De barn som så småningom skulle börja realskolan i Torsby (1936) åkte med den ordinarie bussen (den passade inte skoldagens tider).

Det fanns flera affärer i socknen: Kyrkåsen (som vissa dagar hade öppet i Ormhöjden och Vittjärn), Älvhem och Östanå.”

Dessa värdefulla anteckningar är nedtecknade av en kvinna som jag tyvärr inte minns namnet på, men vi läste om Skogsfinnarna och Finnskogen på Karlstad universitet år 2004. Hon var då över 80 år. Tror hon bodde i Stockholm, men var från Lekvattnet. Kan det vara syster till Gunhild?/ Irmgard